

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«20» 03 2020

Аксубаево

КАРАР

№ 201

"2020-2024 елларга Аксубай муниципаль районы
халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту"
муниципаль программынын раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 06.06.2019 елның 472 номерлы карапы белән расланган «2025 елга кадәр Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау өлкәсен үстерү» дәүләт программасын үтәү йөзөннөн, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Расларга:

- «2020 – 2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программасы (1 нче күшымта).
- «2020 – 2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту» муниципаль программасын тормышка ашыру буенча чаралар планы (2 нче күшымта).

2. Элеге каарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://Aksabayevo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>.

3. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе

А. Ф. Горбунов

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитетының
"20" 03 2020 № 201
каары белән расланган,
1 нче күшымта

"2020-2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту" муниципаль программысы

Программа паспорты

Программа исеме	2020-2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту
Программаның төп эшләүчесе	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның жаваплы башкаручылары	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты, "Аксубай үзәк район хастаханәсе" ДАССО, Башкарма комитетның "Мәгариф бүлеге" МКУ, Башкарма комитетның "Мәдәният бүлеге" МКУ, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклau министрлыгының Аксубай муниципаль районындагы социаль яклau бүлеге, Россия ЭЭМның Аксубай районы буенча бүлеге, "Татмедиа" АЖ филиалы "Авыл таңнары" газетасы редакциясе
Программаның максатлары һәм бурычлары	Максатлар: Гражданнарны СЯРенә мотивацияләү системасын формалаштыру, шул исәптән сәламәт туклану һәм заарлы гадәтләрдән баш тарту. 2024 елга сәламәт яшәү рәвеше алыш баручы гражданнарның өлешен гражданнар тарафыннан сәламәт яшәү рәвеше алыш

	<p>баруга ярдәм итә торган мөхит булдыру исәбенә арттыруны тәэмин итү Сәламәт туклануны, тәмәке төтененнән яилауны, алкоголь куллануны киметүне, шулай ук үз-үзен кууны, жәмәгатьчелек сәламәтлеге программаларын гамәлгә керту, мәғълұмати-коммуникация кампаниясе, гражданнарны һәм коммерциягә карамаган оешмаларны жәмәгать сәламәтлеген нығыту чараларына жәлеп итү, сәламәтлекне нығытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә керту юлы белән сәламәт яшәү рәвеше алып баруга этәрүне дә кертеп сәламәтлекне нығыту буенча корпоратив программалар.</p>
	<p>Бурычлар: Гражданнарны СЯРенә мотивацияләү системасын формалаштыру, шул исәптән сәламәт туклану һәм заарлы гадәтләрдән баш тарту: . Аксубай муниципаль районында жәмәгать сәламәтлеге программасын гамәлгә керту; сәламәтлекне нығытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә керту.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклар	2020- 2024 ел.
Программаның бюджет ассигнованиеләре күләме	Программаны финанслау бюджеттан тыш чыганаклар хисабына гамәлгә ашырыла
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	16-59 яштә ир-атлар арасында үлүчеләр саны-100 мең кешегә 370,1 гә кадәр киметү; 16-54 яшьлек хатын-кыздар арасында үлүчеләр саны 100 мең кешегә 107,4 кә кадәр киметү; жан башына 7 литрдан да артык булмаган күләмдә алкогольле продукцияне ваклап сатуның кимүе.

II. Программаны тормышка ашыру сферасының характеристикасы, әлеге өлкәдәге төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеше фаразлары

Аксубай муниципаль районында СЯРен формалаштыруга, йогышлы булмаган авырулар һәм аларның үсеш куркынычы факторлары белән көрәшкә юнәлдерелгән чаралар комплексы тормышка ашырыла.

СЯРен формалаштыру мәсьәләләре районның ведомствоара комиссияләре утырышларында карала: наркотикларга каршы комиссия, хокук бозуларны профилактикалау буенча ведомствоара комиссия, балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе, ВИЧ-инфекция таралуга каршы тору буенча ведомствоара комиссия.

Ел саен районда 125тән артык пропаганда чарасы (акцияләр, «түгәрәк өстәлләр», тематик дискотекалар, ачык дәресләр h.b.) үткәрелә, анда төрле социаль һәм яшь төркемнәрендә 1500 дән артык кеше катнаша.

Хроник йогышлы булмаган авырулар белән көрәшүгә багышланган тематик чаралар кысаларында массакүләм мәгълүмати-пропаганда чараларын уздыру технологияләре эшләнде.

Соңғы биш елда массакүләм чаралар үткәргәндә флеш-моблар, тренинглар, волонтерлар катнашында акцияләр куллану башланды.

Сәламәтлек саклау оешмаларында ел саен 150дән артык кешене колачлап, төрле юнәлештәге З «Пациентлар мәктәбе» эше оештырылды.

Барлык белем бирү учреждениеләрендә (мәктәп) укучылар һәм ата-аналар өчен СЯРен формалаштыруга багышланган курсәтмә мәгълүмат белән «Сәламәтлек почмаклары» булдырылган.

Районның «Авыл таңнары» газетасы белән, шулай ук интернет-технологияләр ярдәмендә актив мәгълүмати кампания алыш барыла.

Эчкечелекне һәм алкогольлекне беренчел кисәтү чаралары үткәрелә, шул исәптән гомуми белем бирү мәктәпләренең өлкән сыйныф укучылары арасында да.

Ел саен Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы билгеләгән тәртиптә халыкны диспансерлаштыру һәм медицина тикшерүләре үткәрелә, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының норматив хокукий актлары нигезендә онкоскрининглар гамәлгә ашырыла.

2019 елда 8528 кеше профилактик максат белән карап тикшерелде, аларның 4470 ел саен өлкән халыкның аерым төркемнәренә диспансеризация үткәрү кысаларында карап тикшерелде.

1.1.1. Медицина профилактикасы буенча чараларны гамәлгә ашыручы учреждениеләр инфраструктурасы. Дәүләт сәламәтлек саклау оешмалары саны(PYX)-1 (алар составында табиб амбулаторияләре-1, ФАПлар – 52).

1.1.2. Медицина профилактикасы хезмәтенен кадрлар белән тәэмин ителешен анализлау. "Аксубай PYX" ДАССОда медицина профилактикасы кабинетларының һәм медицина профилактикасы бүлекләренең штатлары: PYX структурасында өлкәннәр өчен медицина профилактикасы кабинеты оештырылган. Штатта йогышлы булмаган авыруларны профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен

формалаштыру мәсьәләләре буенча квалификацияне күтәрүнен өстәмә һөнәри программалары буенча укуларын узган З медицина туташы эшли.

1.2. Нәтижәләр.

Аксубай муниципаль районында яшәүчеләр арасында йогышлы булмаган авырулар үсешенең риск факторларының, шул исәптән үлем – китемнен төп сәбәпләре -йөрәк-кан тамырлары һәм онкологик факторларның тарагу дәрәҗәсе югары булуы билгеләнә. Гражданнарның үз сәламәтлеген саклау өчен мотивация һәм жаваплылық житәрлек түгел.

Сәбәпләрнен берсе-район халкының сәламәтлек мәсьәләләре буенча хәбәрдар булмавы. Моның белән бәйле рәвештә халыкның СЯРе алып баруга, хәвеф факторларын иртә ачыклау, шулай ук авыруларны иртә диагностикалау һәм дәвалауга мөнәсәбәтен арттыра торган чараптар кирәк.

Сәламәт яшәү рәвеше культура һәм авыруларны профилактикалау өлкәсендә үзгәрешләр көртмичә, гамәлдәге үлем-китем һәм авырулар санының күрсәткечләрен тамырдан үзгәртүгә ирешеп булмый.

Гражданнарда, шул исәптән балаларда һәм үсмерләрдә СЯРен формалаштыру гражданнарның сәламәтлекләре өчен куркыныч факторлары түрүнде хәбәрдарлығын арттыруга, СЯРен алып баруга мотивация формалаштыруга юнәлдерелгән чараптар тарафыннан сизелерлек якланырга тиеш.

СЯРе тәмәке һәм наркотиклар кулланудан, алкогольдән явызларча файдаланудан баш тартуны, шулай ук рациональ туклануны һәм симерүне булдырмын торган тиешле физик активлық дәрәҗәсен арттыруны күздә тота.

Сәламәтлек өчен риск факторлары түрүнде халыкка актив мәгълүмат бирү һәм СЯРен алып баруга мотивация формалаштыру барлык МАССАКУЛӘМ мәгълүмат чарапары («Интернет» чөлтәре, яшь, женес, белем, социаль статус буенча аерылучы халык төркемнәренең спецификасын исәпкә алып, басма басмалар) аша гамәлгә ашырылырга тиеш.

СЯРе, шул исәптән сәламәт туклану проблемалары буенча гражданнарга һәм медицина белгечләренә өзлексез белем бирү системасын формалаштыру зарурилыгы бар.

Хәзерге вакытта балалар, яшүсмәрләр, яшьләр һәм студентларда СЯРен формалаштыру аерым әһәмияткә ия, бу алар арасында тәмәке тартуның шактый тарагуына, шулай ук рациональ булмаган туклану, тән массасы һәм симерү, түбән физик активлыкка бәйле.

Наркомания һәм алкоголизм проблемалары аерым игътибарга лаек.

Халыкның, шул исәптән балалар һәм яшүсмәрләрнен СЯРе алып баруга мотивациясен арттыру процессы район учреждениеләре, йогышлы булмаган авырулар һәм бәйлелек риск факторлары түрүнде халыкка мәгълүмат бирүдә катнашучы ижтимагый оешмаларны җәлеп итеп, СЯРен алып баруга мотивация системасын булдыру һәм моның өчен тиешле шартлар булдыру, шулай ук әлеге процессларны мониторинг уздыру аша тикшереп торуны гамәлгә ашыру белән ведомствоара күпбаскычлы хезмәттәшлекне күздә тота.

Профилактик чараптар йөрәк-кан тамырлары һәм онкология авырулары белән көрәштә, барыннан да элек, эшкә яраклы гражданнар арасында төп булырга тиеш. Ин мөһим ресурсларның берсе-мәгълүмати кампанияләр үткәрү.

II. Ярдәмче программаны тормышка ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары.

Максатлар:

Сәламәт туклануны һәм заарлы гадәтләрдән баш тартуны да кертеп, гражданнарны СЯРенә мотивацияләү системасын формалаштыру. 2024 елга СЯРе алып баручы гражданнарның, шул исәптән сәламәт туклануны (шул исәптән микронутрент житешсезлекне бетерү, тоз һәм шикәр куллануны киметү), тәмәке төтененнән саклау, алкоголь куллануны киметү, шулай ук көмешкә куюны киметү, гражданнарның жәмәгать сәламәтлеге программаларын, мәгълүматикоммуникацион кампанияләрне гамәлгә керту, гражданнарны һәм коммерцияле булмаган оешмаларны жәмәгать сәламәтлеген нығыту чараларына жәлеп итү, сәламәтлекне нығытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә керту хисабына СЯРен алып баруга этәрүне тәэммин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

Сәламәт туклануны һәм заарлы гадәтләрдән баш тартуны да кертеп, гражданнарны СЯРенә мотивацияләү системасын формалаштыру: муниципаль районда жәмәгать сәламәтлеге программасын гамәлгә керту; сәламәтлекне нығытуның корпоратив программаларын эшләү һәм гамәлгә керту.

Программа ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары бер этапта гамәлгә ашырыла: 2020- 2024 еллар.

Ярдәмче программаның төп чарапары характеристикасы

Чара 1.2. Муниципаль районда жәмәгать сәламәтлеге программасын гамәлгә керту:

"2020 - 2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту" муниципаль программасын эшләү һәм гамәлгә керту;

мәгълүмати- коммуникацион кампанияләр үткәрү юлы белән гражданнарны СЯРен алып баруга мотивлаштыру;

халыкның сәламәтлеген саклау, шул исәптән СЯРен формалаштыру, жәмәгать тәртибен тәэммин итү мәсьәләләре буенча ведомствоара комиссияләр эшен оештыру;

укучыларга профилактик медицина тикшерүләрен оештыру һәм үткәрү, хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле гражданнарга наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр медицина булмаган куллануга юл куйган затларны ачыклау предметына тест үткәрү;

алкогольле һәм спиртлы продукция сатуга бәйле хокук бозуларны ачыклау һәм булдырмау буенча профилактик чаралар үткәрү;

«Гражданнарның сәламәтлеген әйләнә- тирә тәмәке төтененең йогынтысыннан һәм тәмәке куллану нәтижәләреннән саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15 номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру буенча, шул исәптән тәмәке продукциясен сатуга бәйле хокук бозуларны ачыклау һәм булдырмау буенча профилактик чаралар үткәрү;

медицина хезмәткәрләре өчен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, алкоголизмын һәм наркотиклаштыруны профилактикалау, тәмәке тартуны профилактикалау мәсьәләләре буенча мәгариф, мәдәният учреждениеләре, яшьләр оешмалары, социаль яклау учреждениеләре һәм хокук саклау органдары хезмәткәрләре өчен ведомствоара семинар-киңәшмәләр оештыру һәм үткәрү.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Башкарма комитеты
«___» ____ 2020 № ___
каары белән расланган,
2 нче күшымта

"2020-2024 елларга Аксубай муниципаль районы халкы арасында жәмәгать сәламәтлеген нығыту" муниципаль
программасын тормышка ашыру буенча чаралар планы

№ тб	Чаралар исеме	Үтәү вакыты (чак)	Финанслау чыганаклары (мен сум)			Башкаручылар
			Муниципа- ль бюджет	Бюджеттан тыш чыганаклар	Барлыгы	
1	2	3	4	5	6	7

I. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча чараларны оештыру

1.1.	Сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча федераль һәм республика норматив хокукий актларын һәм методик документларны гамәлгә керту.	2020-2024	0	0	0	Жирле үзидарә органнары, "Аксубай РҮХ" ДАССО
1.2.	Аксубай муниципаль районда алкогольле продукция, сыра, тәмәке куллануны профилактикау һәм халык арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча ведомствоара эшче төркем эшчәнлеген оештыру.	2020-2024	0	0	0	Район башкарма комитеты, «Аксубай РҮХ» ДАССО, ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенең территориаль бүлекчәссе, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның «Мәдәният

1	2	3	4	5	6	7
						булеге» МКУ
1.3	Гражданнарын сәламәт яшәү рәвешенә, шул исәптән сәламәт туклануга, хәрәкәт активлыгына һәм зарарлы гадәтләрдән баш тартуга юнәлтелгән мәгълүмати-коммуникацион кампанияләрне оештыру, халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен.	2020-2024	0	0	0	"Татмедиа" АЖ филиалы "Авыл таннары" редакциясе, «Аксубай РYХ» ДАССО, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, Башкарма комитетның «Мәдәният бүлеге» МКУ
1.3.1.	Халык өчен сәламәт яшәү рәвешен, шул исәптән сәламәт туклану һәм физик активлыкны формалаштыру мәсьәләләре буенча басма продукцияне (плакатлар, белешмәлекләр, листовкалар, буклетлар, флийерлар) тиражлау һәм тарату.	2020-2024	0	0	0	«Аксубай РYХ» ДАССО, Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1.3.2.	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсьәләләре буенча социаль реклама биналары эчендәге ведомствоара плазмаларда мәгълүмати таблоларда трансляция.	2020-2024	Аппарат ура бар	Аппаратура бар	Аппаратура бар	"Аксубай РYХ" ДАССО
1.4.	Муниципаль районда сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру мәсьәләләре буенча тематик смотр-конкурслар (мәсәлән, «Сәламәтлек территориясе», «Тәмәке тартудан ирекле территория») уткәру.	2020-2024	Каралмаган	Каралмаган	Каралмаган	"Мәгариф бүлеге" МКУ
1.5	Массакүләм тематик профилактик	2020-2024	0	Агымдагы	0	"Аксубай РYХ"

1	2	3	4	5	6	7
	акцияләр үткәрү, шул исәптән БСО оешмасы тарафыннан расланган Халыкара һәм бөтөндөнья даталарын исәпкә алыш			бюджетлаштыру		ДАССОсы, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Мәгариф бүлеге» МКУ, Башкарма комитетның «Мәдәният бүлеге» МКУ
1.6.	Проектларга, идеяләргә һәм программаларга, шул исәптән яшьләр арасында үз-үзен тотыштан тайпылу фактлары буенча шәхси позицияне формалаштыруга, рухи һәм физик сәламәтлек принципларында тормыш төзергә омтылуда ярдәм итү.	2020-2024	0	0	0	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
1.7.	Белем бирү оешмалары, башка оешмалар һәм предприятиеләр арасында сәламәт яшәү рәвеше буенча ин яхши практикаларга смотр-конкурслар оештыру һәм үткәрү	2020-2024	0	0	0	Башкарма комитетның "Мәгариф бүлеге" МКУ
1.8.	Гайлә белән ял сагәтен һәм гайлә белән ял итү рәвешләрен үстерү, гайләнен әхлакый-эстетик кыйммәтләрен, мәдәни традицияләрне формалаштыру.	2020-2024	0	0	0	Башкарма комитетның "Мәдәният бүлеге" МКУ

II. Ижтимагый берләшмәләрне жәлеп итеп, хезмәт коллективларында, учреждениеләрдә (оешмаларда) сәламәт яшәү рәвеше өчен хәрәкәт формалаштыру

2.1.	Житештерү гимнастикасы предприятиеләрендә һәм оешмаларында керту	2020-2024	0	0	0	Жирле үзидарә органнары, район оешмалары һәм предприятиеләре житәкчеләре
2.2.	Сәламәт яшәү рәвеше мәсьәләләре буенча	2020-2024	0	30,0 мен	0	"Татмедиа" АЖ филиалы

1	2	3	4	5	6	7
	рубрика булдыру.					"Авыл таңнары" редакциясе,

III. Алкогольле продукцияне чамадан тыш қуллану масштабларын киметү һәм алкоголизмы профилактикалау буенча чарапар

3.1.	Тәртипне (шул исәптән спиртлы продукцияне сату, чикләү) регламентлаучы федераль һәм республика норматив хокукий актларының үтәлеше буенча контроль-күзәтчелек чарапары.	2020-2024	0	0	0	Россия ЭЭМның Аксубай районы буенча бүлеге, ТР Дәүләт алкоголь инспекциясенең Территориаль бүлекчәсе
3.2.	Социаль өлкә, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар, дини конфессияләр белән алкоголь продукциясеннән языларча файдалануны киметү мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек һәм бергә эшләү.	2020-2024	0	0	0	Жирле үзидарә органнары, "Аксубай РҮХ" ДАССО

IV. Федераль закон "Гражданнарың сәламәтлеген тирадын тәмәке төтене йогынтысыннан һәм тәмәке қуллану нәтиҗәләреннән саклау турында" 23.02.2013 №15-ФЗ таләпләрен үтәү

4.1.	«Гражданнарың сәламәтлеген эйләнэтире тәмәке төтененең йогынтысыннан һәм тәмәке қуллану нәтиҗәләреннән саклау турында» 23 февраль, 2013 ел, № 15-ФЗ Федераль законны гамәлгә ашыруны оештыру һәм контрольдә тоту буенча чарапар.	2020-2024	0	5,0 мең сум	0	Россия ЭЭМның Аксубай районы буенча бүлеге
------	--	-----------	---	-------------	---	--

1	2	3	4	5	6	7
4.2.	Социаль өлкә, мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләре, бизнес вәкилләре, авыл хужалыгы предприятиеләре житәкчеләре, ижтимагый һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмалар, дини конфессияләр белән алкоголь продукциясеннән явызларча файдалануны киметү мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек һәм бергә эшләү.	2020-2024	0	0	0	Жирле үзидарә органнары, "Аксубай РҮХ" ДАССО

V. Массакүләм физик культураны үстерү чаралары

5.1.	Йорт яны территорияләрен һәм торак массивларны спорт һәм уен мәйданчыклары, билбордлар, сәламәт яшәү рәвеше буенча мәгълүмати стендлар белән тәэммин итү.	2020-2024	0	0	0	АЖ башлыгы
5.2	Физкультура-сәламәтләндерү һәм спортомассакүләм чаралар үткәрү, төрле яштәгә халык катнашында яшәү урыны буенча, эшләүче, хезмәткәрләр һәм яшьләр арасында (спорт ярышлары, спорт эстафеталары).	2020-2024	0	0	0	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
5.3.	Яшәү урыны буенча физкультура-спорт юнәлешендәге клуб берләшмәләрен ачу.	2020-2024	0	0	0	Башкарма комитетның яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге

1	2	3	4	5	6	7
5.4.	Белем бирү оешмалары, башка оешмалар hэм предприятиелэр арасында физкультура-сәламәтләндөрү hэм спорт- массақуләм эшләрен ин яхши оештыруга смотр-конкурслар уздыру.	2020-2024	0	0	0	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Башкарма комитетның яшыләр эшләре hэм спорт бүлеге